

เจ้าของอาคารเดิมไม่ขออนุญาตตัดแปลงอาคาร ... เจ้าพนักงานท้องถิ่น

“มีอำนาจ” บังคับกับผู้ครอบครองอาคารคนใหม่

การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารที่อยู่อาศัยเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ตามความประสงค์ของผู้เป็นเจ้าของหรือครอบครองอาคาร แต่การดำเนินการจำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมถึงกฎกระทรวง และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเจตนารมณ์ที่มุ่งควบคุมการก่อสร้างอาคารให้มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยต่อผู้ที่อยู่อาศัยหรือผู้ใช้อาคาร ตลอดจนเพื่อการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมถึงกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จึงมีการกำหนดข้อปฏิบัติไว้หลายประการ เช่น การถอยร่นแนวอาคารที่ก่อสร้างใกล้ถนนสาธารณะ ตามระยะที่กฎหมายกำหนด การเว้นระยะห่างของผนังอาคารที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศ หรือช่องแสง หรือระเบียงของอาคารให้ห่างจากแนวเขตที่ดินตามระยะที่กฎหมายกำหนด ฯลฯ โดยเฉพาะการก่อสร้างหรือการตัดแปลงอาคารต้องได้รับอนุญาตก่อนและหากไม่ปฏิบัติตามบทกฎหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือบิรวารของบุคคลดังกล่าวระงับการกระทำหรือห้ามบุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารบริเวณที่มีการกระทำความผิดกล่าวหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องหรือรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน

สำหรับการดำเนินการก่อนการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารนั้น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดวิธีการไว้ ๒ วิธี

วิธีที่ ๑ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๑ โดยผู้ยื่นคำขอจะต้องรอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารได้ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะใช้เวลาในการตรวจพิจารณาและออก “ใบอนุญาต” หรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่รับคำขอ และขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกิน ๒ คราว คราวละไม่เกิน ๔๕ วัน (มาตรา ๒๕) แต่ในกรณีที่พ้นกำหนดเวลา ๔๕ วันแล้วนับแต่วันที่รับคำขอ หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ ไม่ถือว่าผู้ยื่นคำขอได้รับอนุญาตโดยปริยายและไม่มีผลทำให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่จะต้องออกใบอนุญาตให้แต่อย่างใด เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดบังคับไว้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๙๕/๒๕๕๙)

วิธีที่ ๒ แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๓๙ ทวิ โดยไม่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาต ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออก “ใบรับแจ้ง” ให้ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่รับชำระค่าธรรมเนียม เมื่อผู้แจ้งได้รับใบรับแจ้งสามารถดำเนินการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารได้ตามแบบแปลนที่แจ้งไว้ (มาตรา ๓๙ ตรีวรรคหนึ่ง)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการขออนุญาตโดยวิธีนี้ จะทำให้ผู้ขอเริ่มการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารได้รวดเร็วกว่าวิธีที่ ๑ แต่ “ใบรับแจ้ง” ไม่ใช่ “ใบอนุญาต” เป็นแต่เพียงหลักฐานการแจ้งและเป็นการอนุญาตให้ทำไปก่อนเท่านั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังคงมีหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามขั้นตอนเหมือนกรณีการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตตามวิธีที่ ๑ ดังนั้น หากภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้ออก

ใบรับแจ้งหรือนับแต่วันที่เริ่มการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบว่าการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารที่ได้แจ้งไว้ไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง (มาตรา ๓๙ ตรี วรรคสาม) หรือให้รื้อถอน (มาตรา ๓๙ ตรี วรรคสี่) ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้มีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ถือว่าการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารนั้นได้รับอนุญาตแล้ว (มาตรา ๓๙ ตรี วรรคห้า) แต่ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบว่าการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมอาคาร แม้จะพ้นระยะเวลา ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็มีอำนาจดำเนินการสั่งให้แก้ไขหรือรื้อถอนอาคารได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๑๓๗/๒๕๕๙)

ปัญหาที่น่าสนใจประเด็นหนึ่ง คือ การซื้ออาคารต่อจากเจ้าของเดิมซึ่งได้ต่อเติมหรือตัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และผู้ซื้ออาคารเห็นว่าอาคารมีความชำรุดทรุดโทรม จึงทำการซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุดเพื่อให้คงสภาพเดิม

การกระทำดังกล่าว ถือเป็นการตัดแปลงอาคารซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือไม่ ?

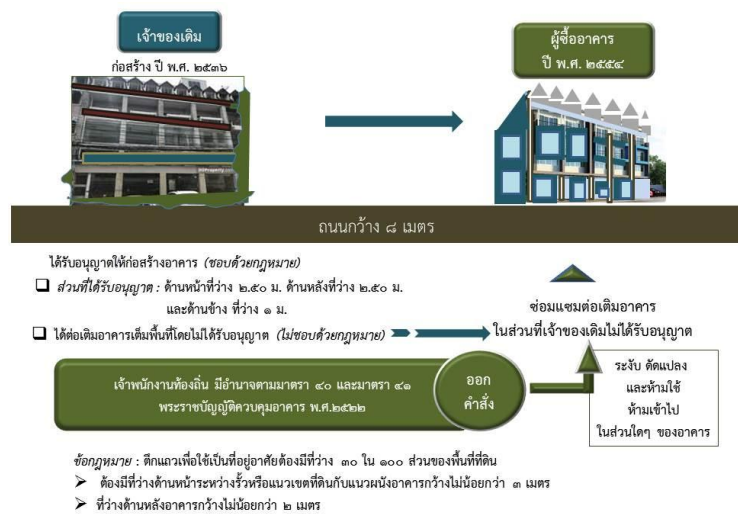
โดยคดีปกครองที่น่าเสนอในวันนี้ ... จะทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเรื่องดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับผู้ซื้ออาคารต่อจากเจ้าของเดิมจะต้องระมัดระวังและตรวจสอบให้ชัดเจนว่าอาคารที่ประสงค์จะซื้อนั้นได้มีการต่อเติมตัดแปลงมาแล้วโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

ในเบื้องต้น ผู้อ่านควรทำความเข้าใจความหมายของคำว่า “การตัดแปลงอาคาร” เสียก่อน มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ให้นิยามการตัดแปลงอาคารไว้ว่า ... หมายความว่า “เปลี่ยนแปลง ต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่าง ๆ ของอาคาร ซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม และมีใช้ซ่อมแซมหรือการตัดแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง” และเมื่อถือเป็นการตัดแปลงอาคารแล้ว มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดว่า ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ ยกเว้นกรณีตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ คือ การเปลี่ยนโครงสร้างของอาคารโดยใช้วัสดุ ขนาด จำนวนและชนิดเดียวกับของเดิม การเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคาร โดยใช้วัสดุชนิดเดียวกับของเดิม หรือวัสดุชนิดอื่นซึ่งไม่เป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละสิบ หรือการเปลี่ยนแปลงต่อเติมการเพิ่มซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ของส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคาร ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละสิบ

มูลเหตุของข้อพิพาทในคดีนี้ เกิดจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินพร้อมอาคารแบบตึก ๓ ชั้น เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยจากเจ้าของเดิมซึ่งก่อสร้างโดยได้รับใบอนุญาตมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และอาคารดังกล่าวก็มีการต่อเติมมาก่อนแล้วเช่นกัน แต่ผู้ซื้ออาคารไม่รู้มาก่อนว่าเป็นการต่อเติมโดยไม่ได้รับอนุญาต หลังจากซื้ออาคารมาแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้ซ่อมแซมอาคารและมีผู้ร้องเรียนว่าได้รับความเดือดร้อนจากเสียงดังรบกวน เจ้าหน้าที่จึงเข้าไปตรวจสอบพบว่า การซ่อมแซมดังกล่าวเป็นการตัดแปลงบริเวณด้านหน้าอาคารและด้านหลังอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้อำนวยการเขต (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) จึงอาศัยอำนาจ

ตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการดัดแปลงอาคาร ห้ามใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร และให้แก่อาคารให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้มีที่ว่างไม่น้อยกว่า ๓๐ ใน ๑๐๐ ส่วนของพื้นที่ที่ดิน และมีที่ว่างด้านหน้าระหว่างรั้วหรือแนวเขตที่ดินกับแนวผนังอาคารกว้างไม่น้อยกว่า ๓ เมตร และมีที่ว่างด้านหลังอาคารกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร รวมทั้งให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตดัดแปลงอาคารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ ภายใน ๓๐ วัน

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเพียงแต่ซ่อมแซมหรือเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม จึงไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ ประกอบกับอาคารก่อสร้างมานานแล้วจึงไม่ทราบว่าแบบแปลนการก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตเดิมเป็นแบบใด เมื่ออาคารชำรุดบกพร่องจึงต้องซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุดบกพร่อง การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายเกิดขึ้นก่อนการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ไม่ใช่การกระทำของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า อาคารที่พิพาทปลูกสร้างมานาน ๑๗ ปี ตามแบบแปลนเดิมที่ได้รับอนุญาตมีขนาด ๔ x ๑๑ เมตร ด้านหน้าอาคารก่อนมีการดัดแปลงและใช้ถนนในโครงการจัดสรรที่ดินเป็นที่ว่างด้านหน้าร่วมกันกว้าง ๘ เมตร มีที่ว่าง ๒.๕๐ เมตร ด้านหลังอาคารมีที่ว่าง ๒.๕๐ เมตร และด้านข้างอาคารมีที่ว่าง ๑ เมตร ซึ่งเป็นไปตามข้อ ๗๖ (๓) (๔) ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะก่อสร้างอาคาร อาคารของผู้ฟ้องคดีเป็นตึกแถวเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยจึงต้องมีที่ว่าง ๓๐ ใน ๑๐๐ ส่วนของพื้นที่ที่ดิน ตามข้อ ๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๔ การที่ผู้ฟ้องคดีดัดแปลงอาคารโดยต่อเติมอาคาร ค.ส.ล. ๑ ชั้น บริเวณด้านหน้าอาคาร ขนาด ๔ x ๔ เมตร สูง ๓ เมตร และบริเวณด้านหลังอาคาร ขนาด ๔ x ๓ เมตร สูง ๒.๕๐ เมตร เติมนพื้นที่ จึงไม่ชอบด้วยข้อบัญญัติดังกล่าวด้วย เมื่อการดัดแปลงอาคารต้องได้รับอนุญาตจากผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนตามมาตรา ๒๑ และไม่มีลักษณะเป็นกรณีที่ยกเว้นได้ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้ขออนุญาตดัดแปลงอาคารต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการดัดแปลงอาคาร และมีคำสั่งห้ามผู้ฟ้องคดีหรือบุคคลใดใช้อาคารส่วนที่มีการดัดแปลง จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ผู้ฟ้องคดีซื้ออาคารพิพาทโดยทราบอยู่แล้วว่ามีการต่อเติมและดัดแปลงอาคาร เนื่องจากมีรูปอาคารแตกต่างไปจากสภาพอาคารที่ระบุไว้ในหนังสือสัญญาขายที่ดิน แต่ไม่ทราบว่าเป็นการดัดแปลงที่ไม่ได้ขออนุญาต เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบพบว่ามี การดัดแปลงอาคารพิพาทโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการดัดแปลงโดยเจ้าของเดิมหรือผู้ฟ้องคดีก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) จึงมีอำนาจตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าของและผู้ครอบครองอาคารที่ดัดแปลงให้ระงับการกระทำ และห้ามบุคคลใด ๆ เข้าไปในอาคารที่ดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต

นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีได้ยกข้อต่อสู้ในศาลปกครองชั้นต้นเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองที่สำคัญ คือ หลักความเสมอภาค แต่ไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นในประเด็นนี้ต่อศาลปกครองสูงสุด

โดยผู้ฟ้องคดีอ้างว่า บริเวณใกล้เคียงมีอาคารที่ต่อเติมหรือดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต หลายราย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการเฉพาะรายของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อหลักความเสมอภาค ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า แม้เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ฝ่าฝืนกฎหมายเหล่านั้นกระทำการหรือละเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ก็ไม่ได้หมายความว่าอาคารเหล่านั้นจะถูกต้องตามกฎหมาย เพียงแต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมิได้เข้าไปตรวจสอบหรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเท่านั้น และผู้ฟ้องคดีเองก็ไม่อาจอ้างความเสมอภาคในการกระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารดังเช่นกรณีของเพื่อนบ้านมาเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ต้องละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อความเสมอภาคและไม่เป็นการเลือกปฏิบัติได้ (ทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๓๐/๒๕๕๖ ที่ อ. ๓๘๓/๒๕๕๗ และที่ อ. ๑๑๓๘/๒๕๕๙)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีนี้ จึงเป็นอุทธรณ์สำหรับประชาชนทั่วไปได้ ดังนี้

๑) การก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารจะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบก่อนที่จะดำเนินการเสมอ เว้นแต่ เป็นการซ่อมแซมหรือการดัดแปลงอาคารในลักษณะที่เข้าช้อยกเว้นที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตหรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินการ

๒) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดดัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นทั้งสิ้น เว้นแต่ เข้าช้อยกเว้นตามกฎหมาย ดังนั้น ในกรณีที่มีการดัดแปลงอาคารไม่ว่าจะอยู่ในช่วงเวลาใดนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคาร จนถึงวันที่ตรวจสอบพบว่ามี การดัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและไม่เข้าช้อยกเว้นตามกฎหมาย ย่อมถือเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่นย่อมมีอำนาจออกคำสั่งบังคับกับผู้ซื้ออาคารหรือผู้ครอบครองอาคารที่ต่อเติมหรือดัดแปลงอาคารโดยฝ่าฝืนกฎหมายให้ดำเนินการอย่างใด ๆ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารกำหนดไว้ (ทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๒๔/๒๕๖๐)

๓) ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ไม่อาจอ้างหลักความเสมอภาคเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายได้

(ผู้สนใจศึกษารายละเอียดได้จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๖๓๔/๒๕๖๑ และประกาศตีปกรอง ได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admindcourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง